

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/5/2021
Identifikačné číslo spisu:	8520201721
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8520201721.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého O. H., nar. XX. V. XXXX, t. č. bydliskom R. Ľ. XXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, dieťa rodičov matky C. H., bytom R. Ľ. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Dlugolinským, so sídlom v Starej Ľubovni, Levočská 1 a otca K. H., bytom R. Ľ. XXX, zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Troščákom, so sídlom v Prešove, Hlavná 50, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a určenie vyživovacej povinnosti, vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4 P 125/2020, o návrhu otca na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu otca maloletého na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4 P 125/2020 Okresnému súdu Košice I n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Stará Ľubovňa predložil 15. marca 2021 spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu otca maloletého na prikázanie veci Okresnému súdu Košice I z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej aj „CSP“). Návrh odôvodnil tým, že existujú závažné dôvody vhodnosti spočívajúce v pôsobení príbuzných matky a jej právneho zástupcu na Okresnom súde Stará Ľubovňa, priateľských vzťahoch príbuzných matky a príbuzných jej právneho zástupcu so sudcami, možnosti ovplyvňovania sudcov zo strany príbuzných matky, ďalej uviedol, že na súde prvej inštancie pôsobí iba 11 sudcov, vyslovil nedôveru v spravodlivé konanie a rozhodovanie na súde prvej inštancie. Taktiež uviedol, že keďže na súde prvej inštancie pôsobí iba 11 sudcov, je vylúčené, aby medzi sudcami a zamestnancami daného súdu nepanovali priateľské vzťahy, a existovali iba rýdzo profesionálne vzťahy. Poukázal aj na ním vznesenú námietku zaujatosti sudcov súdu prvej inštancie. Preto žiadal vec prikázať Okresnému súdu Košice I.

2. Matka maloletého ani ustanovený kolízny opatrovník sa k návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti písomne nevyjadrili.

3. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Stará Ľubovňa) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Košice I). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

5. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania (civilného mimosporového konania) alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však v závislosti od predmetu sporu, postavenia sporových strán, ale aj podmienok pre rýchlejšie dosiahnutie výsledku v spore. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. S poukazom na už uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

7. Najvyšší súd po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie dospel k záveru, že v tomto konaní nie je daná žiadna taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala prikázanie (delegáciu) veci z dôvodu vhodnosti inému okresnému súdu.

7.1. Okolnosťou odôvodňujúcou prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti bez ďalšieho nie je (nemôže byť) domnienka účastníka, že mu súd nie je priaznivo naklonený. Pôsobenie rodinných príslušníkov matky ako aj príbuzných právneho zástupcu matky maloletého na súde prvej inštancie, vyslovenie neurčitého podozrenia o ovplyvňovaní zamestnancov súdu/ sudcov a prípadný priateľský vzťah príbuzných (či príbuzných právneho zástupcu) matky maloletého so zamestnancami súdu/ sudcami nevykazujú znaky takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu otca vyhovieť. Rovnako nemožno za takéto okolnosti považovať ani nespokojnosť účastníka s rozhodovaním súdu, či postupom sudcu.

7.2. K námietkam otca voči sudcom súdu prvej inštancie je potrebné podotknúť, že účastníkom tvrdená zaujatosť zákonného sudcu, nie je dôvodom na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti. Dôvodom na prikázanie sporu podľa ustanovenia § 39 ods. 1 CSP, by mohla byť len za predpokladu vylúčenia všetkých sudcov súdu majúceho inak vec prejednať a rozhodnúť. K takejto situácii však v danom prípade nedošlo, keďže Krajský súd v Prešove uznesením z 11. novembra 2020 sp. zn. 2 NcC 7/2020 rozhodol, že sudkyňa JUDr. Jana Sroková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa sp. zn. 4 P 125/2020. Následne Krajský súd v Prešove uznesením z 11. februára 2021 sp. zn. 9 NcC 1/2021 rozhodol o námietke zaujatosti uplatnenej otcom voči všetkým sudcom súdu prvej inštancie tak, že sudcovia Okresného súdu Stará Ľubovňa nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 4 P 125/2020.

8. Najvyšší súd navyše uvádza, že na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom (§ 112 ods. 1 CMP). Je tak zrejmé, že ochranu záujmu maloletého môže zabezpečiť najlepšie (najefektívnejšie) súd, ktorý sa nachádza v blízkosti maloletého, pričom primárnym cieľom je, aby konanie v takejto veci prebehlo čo najrýchlejšie. V prípade zmeny okolností,

podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, je možná postupom podľa § 112 ods. 2 CMP výnimka zo zásady perpetuatio fori, pričom je len na zvážení príslušného súdu prvej inštancie, či ide o také okolnosti alebo ich zmenu, ktorá by mohla odôvodňovať záujem maloletého dieťaťa na prenesenie tejto príslušnosti.

9. Najvyšší súd dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu nevyhovel.

10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.